

Theologiae Spiritualis Scholasticæ Et Moralis Tomvs ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Joannis Duns Scoti D. Augustino Conformem

In quo tractatur de Providentia Divina, Prædestinatione & Reprobatione.

Item de Fide Divina, ejus veritate, obscuritate & credibilitate

Bosco, Jean a

Antverpiae, 1686

Concl. VI. Certus ac immutabilis numerus electorum in divina præscientia
librum vitæ constituit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73708)

quod in omnibus aliis prædestinatio respiciat personam; quia in omnibus aliis natura humana est personata propria personalitate; hinc tamen non sequitur, prædestinationem in aliis omnibus respicere personam ut sic, sive naturam quatenus personatam; sed solum respicere naturam, quæ personata est propria personalitate; maxime cum, ut dictum est, personalitas creata probabiliter solum sit duplex negatio unionis scilicet actualis & aptitudinalis dependentiæ, quæ nullatenus est elicitiva, vel receptiva gratiæ aut gloriæ, sed principium elicitivum & receptivum est natura secundum se; & idcirco ut sic est objectum proximum prædestinationis, & non ut personata, sive ratione personalitatis; quia, ut mox dictum fuit, dona semel naturæ collata manerent eadem, etiam si ipsa mutaret personalitatem, v.g. si ea, quæ nunc propria gaudet, postmodum aliena subsisteret. Igitur, ut finem imponamus huic contro-
 137. *Probatio ex ratione.*
 versationi seu subjectum prædestinationis est omnis & solus prædestinatus tam ex hominibus, quam ex Angelis, secundum naturam humanam, vel Angelicam ut sic. Et si à me quaeritur: equis numerus prædestinatorum? Novit ille, qui prædestinavit, non ego, qui consiliarius ejus non fui. Hoc firmâ fide credo, numerum eorum esse certum & immutabilem, ut edissero sequenti Conclusionem, quæ talis est.

CONCLUSIO VI.

Certus ac immutabilis numerus electorum in divina præscientia librum Vitæ constituit.

136. *Idem.*
 Incipiam cum verbis S. Aug. lib. 14. de Civitate dei. c. 26. circa finem: Omnipotenti Deo summo summæ bono, creatori omnium naturarum; voluntatem autem bonarum adiutori ac remuneratori; malorum autem relictori & damnatori, utrarumque ordinatori non defuit utique consilium, quo certum numerum civium suâ sapientiâ prædestinatum, etiam ex damnato genere humano, sua civitatis impleteret; non eo jam meritis (humanis) quandoquidem universa massa, tanquam in vitata radice, damnata est, sed gratiâ discernens. Et lib. de Corrupt. & Grat. c. 13. in principio sic ait: Hæc de his loquor, qui prædestinati sunt in regnum Dei, quorum ita certus est numerus, ut nec addatur eis quisquam, nec minuitur ex eis. Et ne id gratis dicere videatur, probat ex illo Apocal. 3. v. 11. Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam. Si enim (inquit S. Doctor) alius non est accepturus, nisi iste perdidit, certus est numerus. Quippe iste nunquam perdet, dicente Christo Joan. 10. v. 27. & 28. Ego cognosco eas (oves meas) & sequuntur me: & ego vitam æternam do eis, & non peribunt in æternam, nec rapiet eas quisquam de manu mea. Et Apoc. 2. Timor. 2. v. 19. Firmum (inquit) fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc;
 138. *Massilienses negant hanc certitudinem provenire ex prædestinatione.*
 139. *Alii Hæretici assertores, hanc certitudinem necessitare electos.*
 140. *An præcisè ex præfinitione oriatur hæc certitudo. Smiling.*
 In quo consensit hæc certitudo.

cognovit Dominus, qui sunt ejus. Ergo, secundum D. Aug. numerus electorum certus est, neque augendus, neque minuendus.

137. *Probatio ex ratione.*
 Isthæc est communis sententia Catholicorum, quæ, suppositâ omniscientiâ Dei, immutabilitate, & infallibilitate decreti ipsius, de quibus in præcedentibus egimus, plusquam meridiana est. Breviter hic dico: voluntas Dei efficax semper impletur; & nihil impletur nisi Deo volente, vel permittente; neque in tempore accedit Deo novum aliquod decretum. Ergo numerus electorum certus est, neque augendus, neque minuendus, idque ex præfinitione divina, id est, efficaci & absoluta Dei voluntate, quâ ab æterno decrevit ipsis dare gloriam.

Hanc tamen certitudinem (inquit Smil. Sup. n. 795.) nec omnes admittunt, nec omnes, qui admittunt, rectè explicarunt. Massilienses enim (ut Prosper in Epist. ad Aug. scribit) non acquiescebant, Prædestinatum electorum numerum nec augeri posse nec minui. Nam (ut Hilarius ad eundem Aug. scribens ait) si sic prædestinati sunt, inquit, ad utramque partem, ut de aliis ad alios nullus possit accedere, quod pertinet tanta ex-
 138. *Massilienses negant hanc certitudinem provenire ex prædestinatione.*
 139. *Alii Hæretici assertores, hanc certitudinem necessitare electos.*
 140. *An præcisè ex præfinitione oriatur hæc certitudo. Smiling.*
 trinsecis corruptionis instantiâ? Et aliquibus interpositis: Inde est quod & illud pariter non accipiunt, ut eligendorum, rejicendorumque esse definitum numerum velint. Non quod negarent, Deum habere certam præscientiam numeri electorum; sed quod negarent esse electorum numerum certum ex definitione, & prædestinatione divina.

In alterum extremum declinantes recedentes Hæretici, ita certum esse dicunt numerum electorum ex præfinitione divina, ut talis præfinitio absolutè & simpliciter necessitet electos ad operandam salutem suam; quia censent præfinitionem salutis cum libertate eam consequendi non posse consistere; quod principium etiam Massilienses supponebant, & illo supposito, ut salvarent libertatem, negant præfinitionem. Denique; Catholici aliqui censent, numerum electorum esse certum ex præfinitione gratiæ efficaci; non tamen ex præfinitione gloriæ, quasi hæc ante operum prævisionem his & non illis sit præfinita. De hoc agemus infra, ubi de causa prædestinationis, De fundamento hæreticorum superius tractavimus, & ostendimus, quomodo nec præscientia Dei, nec providentia, nec prædestinatio præjudicent libertati creatæ.

Tantum hic nota cum Smil. Sup. in fine, præcisè ex præfinitione non esse ita certum numerum electorum, quin, illâ præfinitione positâ, potuerit esse major numerus electorum per aliam electionem; sed solum esse certum numerum electorum ex præfinitione, ut præfinitio modò facta est, nullâ adjunctâ aliâ electione circa alios; sed potius adjuncta voluntate non eligendi alios. Dico ergo rursum, electorum numerum esse certum & immutabilem. Consistit autem hæc certitudo, & immutabilitas in eo, quod numerus iste nec augeri possit nec minui, ut patet ex verbis Aug. Sup. relatis.

141.
Oppugnat
ex Script.

Sed enim, réponet aliquis, id repugnat Scripturæ sacræ, quæ non semel significat, quempiam posse deleri de libro vitæ, Exod. 32. v. 31. & seqq. Aut dimitte eis hanc noxam: aut si non facis, dele me de libro tuo, quem scripsisti, dicebat Moyses Domino. Cui respondit Dominus: Qui peccaverit mihi, delebo eum de libro meo. Item Psal. 68. v.

Scriptura
Sacra sapi-
us meminit
libri vitæ.

29. Deleantur de libro viventium, & cum iustis non scribantur. Antequam explicem has Scripturas, operæ precium erit declarare, quid sit liber vitæ, cujus Scriptura sacræ sæpius meminit: ad Philipp. 4. v. 3. Quorum nomina sunt in libro vitæ. Apocal. 3. v. 5. Qui vicerit, sic vestietur vestimentis albis, & non delebo nomen ejus de libro vitæ. Et cap. 13. v. 8. Adoraverunt eam (bestiam) omnes, qui inhabitant terram, quorum non sunt scripta nomina in libro vitæ Agni, qui occisus est ab origine mundi. Præterea cap. 17. v. 8. Mirabuntur inhabitantes terram, quorum non sunt scripta nomina in libro vitæ à constitutione mundi. Et cap. 20. v. 12. Vidi mortuos magnos & pusillos, stantes in conspectu throni, & libri aperti sunt, & alius liber apertus est, qui est vitæ, & judicati sunt mortui ex his, quæ scripta erant in libris secundum opera ipsorum. Ac paulo post v. 15. Qui non inventus est in libro vitæ scriptus, missus est in stagnum ignis. Denique c. 21. v. 27. Non intrabit in eam aliquid coinquitatum, aut abominacionem faciens, & mendacium, nisi qui scripti sunt in libro vitæ Agni.

142.
Quid sit
hic liber.
Smiling.

Sententia
D. Thomæ.

Debere autem (inquit Smil. sup. n. 797. in fine) in his locis intelligi conscriptionem salvandorum & damnandorum in scientia Dei, de quibuldam locis manifestum videtur; nec occurrit ratio, ob quam cætera loca non habeant eundem sensum. Sic ille. Ubi videtur recipere sententiam D. Thomæ, qui 1. part. q. 24. a. 1. in corp. ait: Ipsa Dei notitia, quæ firmiter retinet, se aliquos prædestinasse ad vitam æternam, dicitur liber vitæ. Itemque ad 4. Dicendum, quod secundum rationem differt liber vitæ à prædestinatione. Importat enim notitiam prædestinationis, sicut etiam ex Glossa inducta apparet. Rogas, quæ sit illa Glossa? Respondeo: super illud Psal. 68. v. 29. Deleantur de libro viventium, dicens: Liber iste est notitia Dei, quæ prædestinavit ad vitam, quos præcivit.

143.

Itaque secundum D. Thomam (ut eum explicat Smil. sup. n. 799.) prædestinatio est scientia practica, ostendens voluntati divinæ effectum, ut eligendum; liber autem vitæ scientia speculativa, repræsentans eundem effectum, ut electum & actum futurum; & quod inde fit, illa scientia est prior secundum rationem; ista verò secundum rationem posterior prædefinitione voluntatis. Unde (inquit Theod.) in omni sententia de essentiali ratione prædestinationis liber vitæ est secundum rationem posterior prædefinitione. Atque adeo convenit hic Auctor cum Doct. Angelico in eo, quod liber vitæ non sit ipsa prædestinatio, sed notitia consequens prædestinationem. Si inferas: ergo multiplex erit scientia Dei (quod est contra simplicitatem Dei) eritque alius liber vitæ, alius liber mortis; ac denique alius liber vitæ gratiæ, & alius liber vitæ naturæ: quia Deus habet præscientiam malo-

Liber vitæ
non est ipsa
prædestina-
tio.
Smiling.

rum sicut bonorum, & præscientiam vitæ naturæ sicut præscientiam vitæ gratiæ, quæ sunt contra communem modum loquendi Doctorum.

Respondet præfatus Auctor sup. n. 800. negando Sequelas; primam quidem; quia multiplex terminatio ejusdem actus divinæ scientiæ non est contra simplicitatem Dei; & illam multiplex terminationem, quæ ex objectorum sumitur distinctione, solum indicavit Scriptura, quando scientiam Dei libros appellat, quam tamen ob ejus simplicitatem etiam alibi librum vocat, dicens: In libro tuo omnes scribentur. Ratione terminationis verò possunt libri divinæ scientiæ ita distingui, ut alius sit liber personarum, quibus Deus decrevit gloriæ & gratiæ, vel damnationis; alius item liber legum, pro quarum observantia, vel transgressionem decreta est gloriæ vel damnatio. Secundam verò Consequentiam negat: quia licet Deus habeat scientiam malorum, illam Scriptura non appellat librum mortis, sed sub nomine libri simpliciter dicti comprehendit, cum ait: In libro tuo omnes scribentur. Libri aperti sunt, iudicati sunt mortui ex his, quæ scripta erant in libris. Cujusmodi loquendi ratione reddit S. Tho. sup. ad 3. dicens: Non est consuetum conscribi eos, qui repudiantur, sed eos qui eliguntur.

Ratio etiam esse potest, quod liber vitæ per antonomasiam, & quidam principalis liber sit, in quo pacto non datur liber mortis; quia Deus mortem non fecit, nec delectatur in perditionibus nostris, ut eas, velut ex intentione, notet principaliter in libro præscientiæ suæ. Ob quod etiam subinde in Scriptura dicitur, ne time reprobos, Matth. 15. Luc. 13. scilicet quædam principali scientiæ, quæ est approbationis, quæ dicitur præferre plebem suam, ad Rom. c. 11. & nosse qui sunt ejus, 2. Timor. 2. & novissime iustorum, & eorum nomina scribi dicuntur in cælis Luc. 10. à Deo autem recedentes scribi in terra Jerem. 17. Quidem tamen celessem præscientiam malorum posse vocari librum mortis, quod colligunt ex Basilio in illud cap. 4. Uai: Et erit: Omnis qui relictus fuerit de: Et Nazianzeno Orat. 41. Quæstio est de nomine de re ipsa ita loquitur Hieron. in cap. 7. Danielis: Vnus est liber bonorum cum suis operibus, & alter est malorum cum suis peccatis. Unde & Ecclesia in Prosâ defunctorum: Liber (inquit) scriptus proferetur in quo totum continetur, scilicet bona & mala.

Tertiam denique Consequentiam negat Theod., quia non dicitur aliquis eligi ad vitam naturæ, cum electio supponat naturam cum his, quæ ad vitam debentur, quæ talia sunt; sed dicitur eligi ad vitam indebitum naturæ, eique superadditum; liber autem vitæ in Scriptura significat conscriptionem electorum, & sic non debet præscientia vitæ naturæ appellari liber vitæ. Ita Smil. Igitur propter illas Consequentias non est recedendum à præsententia D. Thomæ; est ob aliam rationem præter ea recedat Felix de Prædest. c. 2. n. 10. ubi inquit: Si liber vitæ sumitur à metaphora (ut ait S. Tho. sup. in corp.) rerum humanarum, & liber sit, in quo cognoscitur & legitur, quod

scitur, vel desideramus scire, liber est decretum, vel actus Dei, in quo prædestinatio constituitur, & non notitia; nam hæc potius est actus legendi, quam liber. Ex quo deduco, quod liber vitæ solum distinguitur à prædestinatione, quod hæc solum respiciat gloriam; at verò liber vitæ dicit ordinem ad intellectum Dei legentis. Sic ille.

Cui favere videtur S. Aug. quando 20. de Civ. d. c. 15. circa finem ait: Non Deum liber iste (loquitur de libro vitæ) commemorat, ne oblivione fallatur, sed prædestinationem significat eorum, quibus æterna dabitur vita. Respondet Smiling. sup. n. 799. Augustinum sæpè describere prædestinationem per præscientiam, quæ descriptio est per quid consequens formalem seu essentialem rationem prædestinationis. Et ita etiam hoc loco ait librum vitæ esse idem, quod prædestinationem; nam immediatè subjungit: Neque enim nescit eos Deus: & in hoc libro legit, ut sciat, sed potius ipsa ejus præscientia de illis, quæ falli non potest, liber est vitæ, in quo sunt scripti, id est, præcogniti. Sumit ergo prædestinationem pro præscientia, & quidem pro scientia consequente prædestinationis formalem rationem, nimirum pro præscientia absoluta. Distinguitur ergo (concludit Theod.) liber vitæ à prædestinatione formaliter sumpta.

Quid igitur ad rationem Felicitis? Respondeo eandem notitiam posse esse & actum legendi, & librum, sive representans id, quod scire volumus: sic enim species expressa alicujus rei est formalis imago objecti, & simul notitia ejusdem, ita ut in ipsa specie homo, quasi per notitiam, quæ est ipsa species, cognoscat objectum, sive rem representatam, & legat illam quasi in libro.

Cæterum parum refert ad propositam difficultatem, id est, ad explicationem dictarum Scripturarum, quæ significant, aliquem posse deleri de libro vitæ, sive dixeris, hunc librum esse actum intellectus, puta notitiam seu præscientiam electorum, vel potius actum voluntatis, puta prædestinationem formaliter sumptam; nam uterque actus certus est, & immutabilis quomodo ergo fieri potest, ut, qui conscriptus est in libro vitæ, de hoc libro deleatur? Sic namque illi actus forent incerti, & mutabiles, ut patet. Respondet D. Tho. sup. art. 3. aliquem in libro vitæ scriptum secundum quid, seu secundum præsentem justitiam posse ex illo deleri; tamen in illo libro scriptum simpliciter, seu secundum præsentem, & futuram ac sempiternam justitiam non posse ex illo deleri, & sic prædestinatos esse scriptos in libro vitæ.

Hæc sunt verba D. Tho. loc. cit. in corp. Est liber vitæ conscriptio ordinatorum in vitam æternam. Ad quam ordinatur aliquis ex duobus, scilicet ex prædestinatione divina, & hac ordinatio nunquam deficit, & ex gratia. Quicumque enim gratiam habet, ex hoc ipso est dignus vitæ æternæ. Et hac ordinatio deficit interdum; quia aliqui ordinati sunt ex gratia habita ad habendam vitam æternam, à qua tamen deficiunt per peccatum mortale. Illi igitur, qui sunt

ordinati ad habendam vitam æternam ex prædestinatione divina, sunt simpliciter scripti in libro vitæ, quia sunt ibi scripti, ut habituri vitam æternam in seipsa; & isti nunquam delentur de libro vitæ. Sed illi, qui sunt ordinati ad habendam vitam æternam, non ex prædestinatione divina, sed solum ex gratia, dicuntur esse scripti in libro vitæ non simpliciter, sed secundum quid; quia sunt ibi scripti, ut habeant vitam æternam non in seipsa, sed in sua causa. Et tales possunt deleri de libro vitæ, ut deletio non referatur ad notitiam Dei, quasi Deus aliquid præsciat, postea nesciat; sed ad rem scitam, quia scilicet Deus scit aliquem prius ordinari in vitam æternam, & postea non ordinari, cum deficit à gratia. Ita Doctor Angelicus. Et optimè, ut notat Smil. sup. nu. 796.

Quamquam & aliæ sint expositiones dictarum Scripturarum. Prima: Moyses ibi loqui non per metaphoram; sed propriè de libro, in quo scribebantur insignia facta iustorum ad perpetuam eorum memoriam. Et ita etiam quidam exponunt Psalmum citatum. Secunda expositio accipit librum metaphorice pro scientia hominum, quæ æstimabatur Moyses tanquam vir magnus & dignus ducatu populi Israël. Non sunt tamen (prout advertit Theod. sup. n. 797.) convenientes expositiones; sed melius dicta loca intelliguntur de libro metaphorice accepto pro scientia, vel decreto Dei.

Et si inferas: ergo fuit valdè inordinatus affectus Moysis optantis deleri de libro vitæ potius, quam non ignosceretur à Deo offensa populo Israël: quippe sensus erit, quod optaverit privari jure ad beatitudinem, adeoque privari amicitia Dei, quæ est tali juri annexa, qui affectus nullo sine licitus esse potest, eum esse inimicum Dei sit intrinsecè malum. Respondent aliqui: Moysen indeliberatè ex quadam animi perturbatione id dixisse. Sed hæc responsio non placet Smil. sup. n. 801. quia, inquit, eum esset Moyses vir sapientissimus, & animi maxime moderati, non poterat in tam inordinatum affectum ex animi perturbatione prorumpere.

Aliter ergo respondet hic Auctor cum D. Aug. q. 147. in Exod. Lyrano, Abulenfi & aliis scribentibus in illum locum, Moysen non optasse deleri de libro vitæ; sed eo loquendi modo exprimere voluisse, tam esse impossibile, quin speraret, ob preces suas dimittebam esse populo noxam, ac erat impossibile, ipsum deleri de libro vitæ, & hæc confidentiā voluisse Deum flectere ad misericordiam: quemadmodum si unus amicus alteri diceret: Aut hoc mihi præstes, aut dele me de numero amicorum tuorum; certam fiduciam habens, quod hoc secundum non faceret; adeoque etiam confidens, quod primum illud ei non denegaret. Ita Theod. Accipe verba D. Aug. Cum Moyses dicit ad Deum: Precor, peccavit populus iste peccatum magnum, & fecerunt sibi Deos aureos, & nunc si quidem remisitis illis peccatum illorum, remitte: sin autem, dele me de libro tuo, quem scripsisti. Securus quidem hoc dixit, ut in (aliàs, &) consequentibus ratiocinatio concludatur, id est, ut

Qui sunt scripti solum secundum non ex prædestinatione divina, sed solum ex gratia, quid.

151. Exponitur quod ait Moyses Exod. 2. dele me de libro etc.

152. An Moyses peccaverit hoc dicendo.

Prima Responsio. Smiling.

153. Secunda ex D. Aug. Lyrano, Abulenfi & aliis.

quia Deus Moysen non deleteret de libro suo, populo peccatum illud remitteret.

154. Eundem sensum habet (auditis Smif. sup.) illud Pauli Apostoli ad Rom. 9. v. 3. Optabam ego ipse anathema esse à Christo pro fratribus meis; si tamen significet, se hoc optasse eo tempore, quo fuerat Christianus, ut intelligunt Origenes, Chrysostomus, Theophylactus, D. Tho. in illum locum. Est autem valde probabilis expositio Hieronymi, Anselmi, Cajetani, loqui Paulum de tempore, quo fuerat Judæus, quando pro fratribus suis Judæis ita zelabat paternas traditiones, ut optaret, id est, non curaret, separatus esse à Christo; quam expositionem ex contextu colligere facile est. Nam (ut ait Felix sup. n. 11.) paulo inferius penitens addit: *Quoniam tristitia mihi magna est, & continuus dolor cordi meo.* Sed ne Felix infeliciter legit dictum textum; non enim paulo inferius, sed paulo superius, scilicet n. 2. habentur ista verba. At parum refert siue superius, siue inferius, impertinens, inquam, est ad nostrum propositum, id est, non tollitur probabilitas dictæ expositionis, sed confirmatur.

Alia expositio horum verborum.

155. Porro ad illud Psal. 68. *Deleantur de libro viventium &c.* Respondet Felix sup. cum Aug. & Glossa, quod erant aliqui, ut Pharisei, & nunc hæretici, qui putant se esse iustos, & in libro vitæ scriptos, de his David ait: *Deleantur, id est, innotescat, quod non sunt scripti in libro vitæ.* Sic ille. Do verba S. Aug. Eparr. in d. Psal. *Isti ergo (reprobos intelligit) quomodo inde deleantur, ubi nunquam scripti sunt? Hoc dictum est secundum spem ipsorum, quia ibi se scriptos putabant. Quid est, deleantur de libro vitæ? Et ipsis constat, non illos ibi esse.*

S. Aug. Hanc expositionem indicat D. Tho. sup. a. 3. in corp. Respondeo, dicendum, quod quidam dicunt, quod de libro vitæ nullus potest deleri secundum rei veritatem; potest tamen aliquis deleri secundum opinionem hominum. Est enim consuetum in Scripturis, ut aliquid dicatur fieri, quando innotescit, & secundum hoc aliqui dicuntur esse scripti in libro vitæ, in quantum homines opinantur, eos ibi scriptos propter presentem iustitiam, quam in eis vident. Sed quando apparet vel in hoc saculo, vel in futuro, quod ab hac iustitia exciderunt, dicuntur inde deleri. Et sic etiam exponitur in Glossa deletio talis super illud Psal. 68. *Deleantur de libro viventium.*

156. Cæterum contra communem expositionem, quam sup. adduximus ex D. Tho. ibidē, videtur facere, quod aliquæ Scripturæ solos salvandos significant esse scriptos in libro vitæ, ut Danielis 12. v. 1. & 2. Et in tempore illo salvabitur populus tuus, omnis qui inventus fuerit scriptus in libro: & multi de his, qui dormiunt in terra pulvere, evigilabunt, alii in vitam æternam, & alii in opprobrium, ut videant semper. Item Apocal. 20. & 21. Vide verba sup. Ergo similiter aliæ Scripturæ intelligendæ sunt. Respondeo neg. Consequentiam: nam materia subiecta, scilicet delectio ex libro cogit nos aliter interpretari librum, cum certum sit, ut patet ex antedictis, neminem salvandorum petire, *Frates* (inquit Aug. sup.) non

157. *Obiectio.* Cæterum contra communem expositionem, quam sup. adduximus ex D. Tho. ibidē, videtur facere, quod aliquæ Scripturæ solos salvandos significant esse scriptos in libro vitæ, ut Danielis 12. v. 1. & 2. Et in tempore illo salvabitur populus tuus, omnis qui inventus fuerit scriptus in libro: & multi de his, qui dormiunt in terra pulvere, evigilabunt, alii in vitam æternam, & alii in opprobrium, ut videant semper. Item Apocal. 20. & 21. Vide verba sup. Ergo similiter aliæ Scripturæ intelligendæ sunt. Respondeo neg. Consequentiam: nam materia subiecta, scilicet delectio ex libro cogit nos aliter interpretari librum, cum certum sit, ut patet ex antedictis, neminem salvandorum petire, *Frates* (inquit Aug. sup.) non

S. Aug. sic accipere debemus (quod ait Psal. *Deleantur de libro viventium*) quod quemquam Deus scribit in libro vitæ, & delectat illum. Si homo dixit: Quod scripsi scripsi, de titulo, ubi scriptum erat: Rex Judæorum, Deus quemquam scribit, & delectat præfatus est, prædestinavit omnes ante mundi constitutionem regnuros cum Filio suo in vita æterna. Ergo liber, ex quo aliqui deleantur quantum ad rem, & non solum in opinione hominum, nequit accipi pro conscriptione electorum tantum.

Nisi dicere velis, quempiam intelligi de libro vitæ deleri negativè, id est, non esse scriptum in illo; sicut aliquando in Scriptura dicitur odio haberi ille, qui non diligitur. Et ita non volunt illæ Scripturæ (inquit Smif. sup. n. 802.) posse aliquem deleri de libro electorum, postea quod eidem inscriptus sit, sed posse aliquem non esse scriptum in illo; quemadmodum potest quipiam non esse prædestinatus, non tamen polius, quod sit prædestinatus: ob quod in rigore recipienda est illa sententia, quæ falsè refertur ex Aug. *Si non es prædestinatus, fac ut prædestinatus, quia illa conjunctio, si, sententiam compositionis importat.* Sic ille.

Ideò verò Scripturæ minantur hominibus illam delectionem de libro vitæ, quia in executione pendet a malitia hominum, quod non fuit ab æterno scripti in libro vitæ, licet prima non scriptio seu negativa reprobatio non pendeat ab illis; quemadmodum etiam Scripturæ hortantur homines ad bona opera, quia electio in executione pendet ab illis, licet prima electio non pendeat. Hinc Apost. 1. Cor. 9. v. 27. *Castigo, inquit, corpus meum, & in servitum redigo, ne forte, cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar.* Ex 2. Petr. 1. v. 10. scriptum est: *Quapropter fratres magis satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis.* Deinde Ecclesia in Canone Missæ orat, ut Deus nos jubeat in electorum suorum grege numerari.

Eccē multiplex expositio eorumdem verborum. D. Thomas sup. improbat expositionem S. Aug. *Quia, inquit, non deleri de libro vitæ potest inter præmia justorum, secundum illud apoc. 3. Qui vicerit, sic vestietur vestimentis albis, & non delebo nomen ejus de libro vitæ; quod autem sanctis reprobantur, non est solum in hominum opinione. Sic Doct. Angel. At nunquid hic promittitur sola non delectio in hominum opinione? Clarum est, quod non; nam dicitur: *Sic vestietur vestimentis albis, & d. verbis: Non delebo &c.* immo diatè subjungitur: *Et confitebor nomen ejus coram Patre meo, & coram Angelis ejus.* Promittitur ergo non delectio quantum ad rem, siue consecratio æternæ gloriæ.*

Si inferas: ergo etiā deleri de libro vitæ, quod est solum dictum de delectione in opinione hominum, sed etiam in rei veritate. Respondetur negando Consequentiam. Disparitas petitur ex subiecta materia; nam in rei veritate deleri non potest de libro vitæ, intelligendo per hunc librum conscriptionem electorum seu salvandorum; potest autē intelligi non delectio in rei veritate. Quia

Solvitur.

Quinimo, dicit aliquis, etiam delitio potest intelligi in rei veritate; delitio, inquam, secundum præsentem iustitiam, ut audivimus ex D. Thoma sup. Atque hic intellectus magis placeat nostro Theodoro sup. ubi ad argumentum in oppositum respondet: Scripturam aliquando loqui simpliciter, seu abique alia expositione & declaratione, de scriptis in libro vitæ, & ita loqui de solis salvandis; aliquando seipsam explicare, quod loquatur de scriptis debilitate, & tunc de scriptis secundum quid, seu secundum præsentem iustitiam intelligi debere. Sic ille. Quamquam etiam expositio de delitio negativa satis ei placeat. Ego do optionem Lectori meo, eligat, inquam, expositionem, quam maluerit, & non errabit in fide aut bonis moribus; eo semper salvo, ut numerus electorum maneat certus ac immutabilis.

Sed quomodo, inquis, maneat immutabilis, cum Christus loquens Patri suo Joan. 17. v. 12. dicat: Quos dedisti mihi custodiri, & nemo ex eis perit, nisi filius perditionis. Ergo aliquis perit ex his, qui dati erant Christo à Patre. Respondeo: hæc verba posse intelligi de vocatione Apostolorum, perinde ad communem providentiam, de qua scriptum est Matth. 20. v. 16. Multi sunt vocati, pauci vero electi. Respondeo 2. particulam, Nisi, ibi non esse exceptivam, sed adversativam, ut sensus sit: Omnes quos dedisti mihi, custodivi, sed non filium perditionis, quem non dedisti mihi, scilicet illa vocatione, de qua scriptum est Rom. 11. v. 29. Sine penitentia sunt dona & vocatio Dei.

Ita etiam sumitur illa particula, Nisi, Apoc. 21. v. 27. Non intrabit in eam aliquis coinquinatus, aut abominationem faciens, & mendacium, nisi (id est, sed) qui scripti sunt in libro vitæ. Agn. Item 4. Reg. 5. v. 17. Non enim faciet ultra servus tuus holocaustum, aut victimas diis alienis, nisi Domino, id est, sed Domino. Igitur neque d. Scriptura Joan. 17. obstat nostre Conclusioni. Et quia aliud non succurrit, quod posset eum fundamento objici, pergo ad alia, & quæro primum: utrum homo viator, sine speciali privilegio, sciat se esse scriptum in libro vitæ, id est, se esse simpliciter de numero electorum. Respondeo.

CONCLUSIO VII.

Librum vitæ nemo in hac vita legit sine speciali privilegio,

Id est, nemini, citra specialem revelationem, in hac vita certò constet, an ipse sit simpliciter de numero electorum ad vitam æternam. Est de fide novissimè definitum (contra Hæreticos nostri temporis Calvinum, & ejus asseclas) in Concil. Tridentino Sess. 6. cap. 12. sequentis tenoris: Nemo quoque quamdiu in hac mortalitate vivit, de arcano divinæ prædestinationis mysterio usque adeò presumere debet, ut certò statuatur, se omnino esse in numero prædestinatorum:

quasi verum esset, quod justificatus, aut amplius peccare non possit, aut si peccaverit, certam sibi re ipsam promittere debeat: nam, nisi ex speciali revelatione, sciri non potest, quos Deus sibi elegerit, scilicet ad vitam æternam. Et Can. 15. Si quis dixerit, hominem renatum, & justificatum, teneri ex fide ad credendum, se certò esse in numero prædestinatorum (ad vitam æternam) anathema sit. Præterea Can. 16. Si quis magnum illud usque in finem perseverantia donum se certò habiturum, absolutà & infallibili certitudine dixerit, nisi hoc ex speciali revelatione didicerit, anathema sit. Porro nisi hoc possit dicere, non potest scire, an sit de numero eorum, quos Deus elegit ad vitam æternam. Quippe scriptum est Matth. 10. v. 22. Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit, & non alius, quantumcumque fuerit iustus, & in iustitia profecerit.

Demus ergo, quod aliquis sciat, se esse iustum de præsentem, nunquid idem legit librum vitæ? Planè secundum quid, juxta doctrinam D. Thomæ, de qua Conclus. præcedentis secus simpliciter, nisi sciat, se esse iustum ex prædestinatione, id est, moriturum in iustitia. Et idcirco dixi, nemini certò constare, an sit simpliciter de numero electorum ad vitam æternam. Dixi consilium: Demus ergo &c. quia & hoc disputatur inter DD. Catholicos: an homo possit certò scire, se esse de numero electorum secundum præsentem iustitiam, de quo vide Smif. Sup. n. 8 12. & seqq. non est huius loci, sed pertinet ad tractatum de Justificatione. Hic tantum quærimus, utrum quispiam possit certò scire, se esse de numero electorum secundum sempiternam iustitiam, quod asserunt Calvinistæ.

Negat autem Catholica Ecclesia, testimonium perhibente Scripturâ sacrâ Ecclesiastâ 9. v. 1. & 2. Nescit homo, utrum amore, an odio dignus sit; sed omnia in futurum servantur incerta. Et Proverb. 18. v. 14. Beatus homo, qui semper est pavidus. Item ad Rom. 11. v. 20. Tu autem fide stas, noli altum sapere, sed time. Et ad Philipp. 2. v. 12. Cum metu & tremore vestram salutem operamini. At si homo fidelis est modò certus (ut volunt Hæretici) quod sit à Deo dilectus ad æternam beatitudinem, id non servatur incertum in futurum; nec debet pavere, timere, ac tremere de salute sua. Hæc, inquam, omnia non stant simul cum lectione libri vitæ, siue cum certitudine ex parte nostra de divina prædestinatione; ergo hæc certitudo nullatenus est admittenda.

Dico: Ex parte nostra: nam certitudo ex parte Dei, siue ipsius prædestinationis in se, de qua sup. egimus, optimè cum his Scripturis convenit, ut patet consideranti ea, quæ dicta sunt; atque de hac certitudine intelligendæ sunt Scripturæ, quæ ex adverso adduci possent. Sed quid ad hæc Hæretici?

Respondet Calvinus Primò: illâ sollicitudine nos liberasse Christum. Sed contrà (inquit Smif. Sup. n. 808.) ergo Paulus Romanos, & Philippenses reducit in sollicitudinem, à qua Christus Smifing.

165.
Quid si aliquis scias se esse iustum de præsentem.

Loquimur hic de sempiterna iustitia.

167.
Ejus incertitudo probatur ex Script.

168.
Intellige incertitudinem ex parte nostra.

169.
Prima responsio Calvinii opposita natur ex Christus Smifing.